Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Warszawa, dnia lipca 2010 r.

Pan
Henryk Kazana

Burmistrz
Gminy i Miasta Ujście

KAP-4101-02-03/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Administracji Publicznej, przeprowadziła w okresie od 18 maja do 17 czerwca 2010 r. w Urzędzie Gminy i Miasta Ujście kontrolę realizacji indywidualnego projektu kluczowego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, pn. *Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Ujście*[2].

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, działania Pana Burmistrza dotyczące przygotowania do realizacji indywidualnego projektu kluczowego pn. *Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Ujście.*

Podstawę pozytywnej oceny stanowią działania Pana Burmistrza, podjęte w celu pozyskania środków z budżetu Unii Europejskiej na realizację projektu mającego istotne znaczenie dla ochrony wód zlewni rzeki Noteć, poprawy gospodarki wodno-ściekowej, jak również znaczącej poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców Gminy i Miasta Ujście .

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

1) braku należytej staranności w opracowaniu harmonogramu przygotowania projektu do realizacji i dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o jego dofinansowanie,

---

[1] Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.
[2] Priorytet III – Środowisko Przyrodnicze, Działanie – 3.4 gospodarka wodno – ściekowa.

2) nierzetelnego sporządzania sprawozdań w zakresie dotyczącym terminów przygotowania studium wykonalności,

3) niedostatecznego zabezpieczenia interesu Gminy poprzez zawarcie ustnej umowy na uzupełnienie i poprawę przez podmiot zewnętrzny studium wykonalności.

1. Projekt *Ochrona wód zlewni rzeki Noteć* zgłoszony został przez Pana Burmistrza do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności. W dniu 10 marca 2004 r. projekt został umieszczony w grupie projektów zaakceptowanych przez Ministra Środowiska do dofinansowania w ramach tego funduszu. W wyniku zmian, wprowadzonych decyzją Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2006 r. do Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko", gmina Ujście nie otrzymała wsparcia finansowego.

Ponowne starania o pozyskanie środków na realizację projektu podjęto po stworzeniu dodatkowego mechanizmu finansowego skierowanego do regionów o najmniejszej szacowanej alokacji *per capita*[3] w styczniu 2007 r. Wniosek o wsparcie z EFRR projektu p.n. „*Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Ujście*" został zgłoszony przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Nadnoteckich (Stowarzyszenie) w dniu 16 lutego 2007 r. Uchwałą z dnia 18 kwietnia 2008 r. Zarząd Województwa Wielkopolskiego przyjął I część Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 (IWIPK), do którego zakwalifikowany został projekt *„Ochrona wód zlewni rzeki Noteć"* realizowany m.in. przez gminę Ujście.

2. Umowa wstępna (pre-umowa) w sprawie przygotowania indywidualnego projektu kluczowego została zawarta 29 stycznia 2009 r. Przedmiotem pre-umowy było określenie zasad postępowania stron w celu prawidłowego i efektywnego przygotowania indywidualnego projektu kluczowego. W ramach projektu zaplanowano zrealizowanie inwestycji polegającej na budowie sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Ługi Ujskie. Szacunkowy koszt realizacji projektu określony w pre-umowie wynosi 9.548,7 tys. zł[4], z tego: 8.116,4 tys. zł stanowi dofinansowanie ze środków WRPO a 1.432,3 tys. zł[5] jest wkładem własnym Beneficjenta. Gmina planuje

---

[3] Wsparciem w ramach mechanizmu objęte projekty o charakterze regionalnym, które kwalifikują się do wsparcia w ramach EFRR. Priorytetowo miały być traktowane projekty duże bądź projekty o charakterze ponadregionalnym, mające kluczowe znaczenie dla rozwoju regionu. Wsparciem mogą zostać objęte zarówno projekty kwalifikujące się do Regionalnego Programu Operacyjnego, jak i wpisujące się w zakres sektorowych Programów Operacyjnych.

[4] Po przeliczeniu wg kursu Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym zawiera się umowę, tj. 30.12.2008 r. – 1 euro = 4,1465 zł.

[5] § 7 ust. 1 pkt a umowy w zakresie przygotowania indywidualnego projektu kluczowego w ramach priorytetu III z dnia 29stycznia 2009 r.

sfinansowanie wkładu własnego z dochodów własnych. Wysokość dofinansowania udzielanego w formie refundacji, Gmina zaplanowała sfinansować z kredytów oraz z dochodów własnych.

3. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Beneficjenta w zakresie przygotowania dokumentacji projektu, niezbędnej do złożenia wniosku o jego dofinansowanie. W harmonogramie przygotowania projektu, będącym integralną częścią pre-umowy, określono terminy opracowania m.in. dokumentacji projektowej oraz uzyskania decyzji niezbędnych do rozpoczęcia inwestycji. Brak rzetelności i należytej staranności ze strony pracowników Urzędu w przygotowaniu dokumentacji projektu skutkował koniecznością dokonania dwukrotnej zmiany terminów w harmonogramie i dwukrotnym aneksowaniem pre-umowy. W konsekwencji termin złożenia wniosku o dofinansowanie projektu został przesunięty na późniejszy o 259 dni niż pierwotnie planowano, co jest jednoznaczne z przesunięciem terminu rozpoczęcia rzeczowej realizacji inwestycji.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wywiązywanie się Pana Burmistrza z obowiązku składania sprawozdań dotyczących przygotowania projektu. Informacje zamieszczane w sprawozdaniach, w tym dotyczące trudności związanych z przygotowaniem projektu do realizacji oraz zagrożeń dotrzymania terminów, były zgodne ze stanem faktycznym, poza jednym przypadkiem.

Jednym z dokumentów wymaganych do złożenia wniosku o dofinansowanie jest studium wykonalności. Dokument ten został sporządzony w terminie określonym w pierwotnym harmonogramie (20 kwietnia 2009 r.). Opracowane przez podmiot zewnętrzny studium, zostało przyjęte bez zastrzeżeń przez odpowiedzialnego pracownika Urzędu. Na wniosek Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w dniu 2 października 2009 r., przekazał Pan studium wykonalności do weryfikacji firmie wskazanej przez MRR. Weryfikacja dokumentu wykazała, iż studium wykonalności projektu zawiera błędy merytoryczne, dotyczące m.in. niezgodności z wytycznymi MRR, niespójności przedstawianych danych a także braków formalnych w analizach: technicznej, ekonomiczno-finansowej oraz prawnej. W opinii nt. studium sformułowano zalecenie uzupełnienia i poprawienia tego dokumentu.

W sprawozdaniach miesięcznych za okres od stycznia 2010 r. do maja 2010 r. wykazywał Pan, iż dysponuje prawidłowo sporządzonym studium wykonalności pomimo, że dokument ten wymagał weryfikacji. Uzupełnienie i poprawienie dokumentu zlecił Pan Burmistrz firmie, która wykonała pierwotny dokument. Jak Pan wyjaśnił, zlecenia dokonano na podstawie umowy ustnej, a termin wykonania dokumentu został zaproponowany przez wykonawcę na dzień 30 czerwca 2010 r.

W ocenie NIK, brak pisemnej umowy na sporządzenie poprawnego studium wykonalności nie zabezpiecza w dostateczny sposób realizacji zlecenia przed upływem terminu przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, tj. 31 sierpnia 2010 r. Taka forma umowy nie zabezpiecza również roszczeń Gminy w przypadku niedotrzymania przez wykonawcę terminu lub niewłaściwego wykonania dokumentu.

5. Pozostała dokumentacja projektu, według stanu na dzień zakończenia kontroli, jest przygotowywana zgodnie z harmonogramem ustalonym aneksem nr 3 do umowy wstępnej z dnia 13 stycznia 2010 r. Stan zaawansowania prac w tym zakresie wskazuje, że nie istnieje zagrożenie dotrzymania terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu określonego w aneksie nr 3 do pre-umowy pod warunkiem terminowego sporządzenia poprawnego studium wykonalności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o podjęcie przez Pana Burmistrza działań w celu:

1. wyegzekwowania od wykonawcy sporządzenia prawidłowego studium wykonalności w uzgodnionym terminie,
2. sporządzania miesięcznych sprawozdań, przekazywanych do IZ WRPO, zawierających informacje zgodne ze stanem faktycznym,
3. wzmożenia kontroli i nadzoru nad realizacją zadań związanych z przygotowaniem i realizacją projektu kluczowego„*Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Ujście*”.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej NIK, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwagi zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.